

Ezek közül számos kérdést tisztázott vagy pontosított nemrégiben Tomasz Szubert, lengyel kutató bécsi haditörvényszéki iratok alapján. Előadásom további pontokon ígér pontosításokat, illetve helyesbítéseket Wargha István e célra még egyáltalán nem hasznosított haditörvényszéki kihallgatási jegyzőkönyvei alapján.

Raposa Vivien (PTE BTK Kerényi Károly Szakkollégium)

A Turul Szövetség pécsi sajtójának állásfoglalása a „zsidókérdésről” a Horthy-korszakban

Előadásomban a Horthy-korszakban fennálló Turul Bajtársi Szövetség pécsi corporatióinak sajtókiadási tevékenységét ismertetem. A *Bercsényi Futár*, a *Nemzetvédő* és az *Akarat* című folyóiratok vizsgálatával az a célom, hogy árnyaljam a Turul ideológiájának sajátosságait és alkotóelemeit, melyek közül az antiszemita jelző jelentéstartalmának és megjelenési formáinak elemzésére helyeztem a hangsúlyt. A vizsgálat tárgyát azért tartom releváns kutatási területnek, mert mindeztidáig a Turul által kiadott lapok csak szórványosan lettek feltárva. A témával leginkább Kerepeszki Róbert foglalkozott, aki *Az egyetemi bajtársi egyesületek sajtója a Horthy-korszakban* című 2009-ben kiadott tanulmányában kifejezetten a Turul központi lapjának (*Bajtárs*) elemzését végezte el, a szervezet helyi szintű sajtótevékenységére csak utalások szintjén tért ki. Az előadás során bemutatom, hogy a Turul milyen nagy hangsúlyt fektetett sajtótevékenységére, valamint hogy antiszemitizmusa igen szerteágazó elemekből tevődött össze, amely a kor eszmerendszeréből és társadalmi-szociális problémáiból eredt.

Szabó Levente (Szegedi Tudományegyetem)

A Japán Birodalmi Haditengerészet Washington és London között

Az első világháború vége felé az Antant országai között egy tengerészeti fegyverkezési verseny volt kialakulóban. Nagy-Britannia, Olaszország, Franciaország és Japán is egyre ambiciózusabb tervekkel állt elő csatahajó gyártást illetően, viszont az Egyesült Államok tervei között egy masszív 50 csatahajóból álló flotta építése szerepelt, mely teljesen felborította volna a hatalmi egyensúlyt. A verseny limitálása érdekében 1922-ben Washingtonban egy konferenciát hívtak össze. A konferencia hatalmas hatással volt a haditengerészetek fejlődésére, különösen a Japán Birodalmi Haditengerészetre. Japán teljesen újraértékelte hosszú és rövid távú stratégiai lehetőségeit. Megjelent elsődleges ellenfélnek az Egyesült Államok, melynek legyőzése érdekében egy sor újítást vezetett be a Washingtoni Egyezmény keretein belül.

Kutatásomban a Washingtoni egyezmény hatásait vizsgálom a Japán haditengerészetre, továbbá annak az alakulását egészen az 1930-as londoni újratárgyalásig, kitekintve az 1936-os második Londoni Egyezményre. Megvizsgálom azokat a lehetőségeket, melyek Japán előtt álltak a 20-as és 30-as

években, továbbá részletesen bemutatam a cirkáló forradalmat elindító Myoko-osztályú hajókat, melyek hozzájárultak a Londoni Egyezmény cirkálókra vonatkozó további megszorításokhoz. Ezen megszorítások azt eredményezték, hogy Japán nem írta alá a második Londoni Egyezményt, és kilépett a megszorítások keretei közül.

Nagy Richárd (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Akiket hazavártak – Nádudvar város II. világháborús katonavesztése az előzetes adatfeltárások és levéltári kutatások alapján

Az előadás, melynek témája Nádudvar Hajdú-Bihar megyei város II. világháborús katonavesztése, egy jelenleg is folyó kutatás pillanatnyi állását kívánja bemutatni; az eddigi adatfeltárásoknak köszönhetően megközelítőleg 500 magyar állampolgárságú, Nádudvarhoz köthető személy adatait sikerült kinyerni a forrásokból, akiknek halála szorosan kapcsolódik a II. világháborúhoz.

Az előadás érintőlegesen szót ejt azon külföldi (német, szovjet, román) katonaszemélyekről, akik a front átvonulása során Nádudvaron vagy a település vonzáskörzetébe tartozó területeken haláloztak el; a prezentáció ezen része még további kutatásokat igényel.

Az előadás többek között az MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltárának kezelésében lévő halotti anyakönyvek alapján történt kimutatást közli, emellett beszámol a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Hadtörténelmi Levéltárának anyagaiban megtalálható veszteségnyilvántartásról, a hadifogságba esett nádudvari honvédekről, valamint a hadifogságból hazatért honvédekről. A prezentáció külön tárgyalja azon nádudvari illetőségű zsidó személyeket, akik a magyarországi Holocaust alatt veszítették életüket. Ehhez szintén a halotti anyakönyveket, illetve a Yad Vashem Intézet által, lakossági bejelentés alapján történt feljegyzéseket vettem alapul.

A kutatások a Magyar Honvédséghez tartozó, 2. számú debreceni Katonai Igazgatási Központ és Nyilvántartó Parancsnokság Háborús Kegyeleti Részlegének égisze alatt zajlanak. Az előadást nagy mennyiségű képi anyaggal illusztrálom, reprezentálva azt, hogy a település a Magyar Honvédséggel kooperálva milyen módon őrzi ezeknek a hősi halottaknak az emlékét.

Csik Ádám Lajos (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Az MTA könyvtárának építése és problémái a XX. században.

Előadásom során, az MTA könyvtárának XX. században tapasztalt, új könyvtári épületre felmerülő igényét, és az azzal kapcsolatos problémákat kívánom bemutatni. Mint ahogy az ismeretes, a magyar történelemben a XX. század nem volt kegyes az országhoz és annak népéhez. Az évszázad első öt évtizede komoly nyomokat hagyott nemcsak az országon, de annak közművelődési és tudományos intézményein is. Az MTA és annak könyvtára sem képviselt ez alól kivételt. Egy könyvtár, amely a XIX. századi alapítását és az első évtizedeit